

Verbetering toegang en vereenvoudiging inkomensregelingen

Plan van aanpak 2024 - 2027

Toelichting bij het Raadsvoorstel
vereenvoudiging inkomensregelingen

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

Datum 11 december 2024
Titel Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Algemene toelichting: verbetering voor 2024 - 2027	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Beleidskader voor verbeteringen	5
2.3	Opgehaald uit de stad – de knelpunten en de oplossingen	8
2.4	Randvoorwaarden verbeteringen: effectief en haalbaar	10
2.5	Inrichting van de plateaus	12
3	Interventies voor verbeteren toegang (plateau 1 en 2)	15
3.1	Interventies die uitgevoerd worden in plateau 1	15
3.2	Interventies die voorbereid worden voor plateau 2	16
4	Vereenvoudiging van de inkomensregelingen	18
4.1	Inleiding	18
4.2	Conclusies uit onderzoek naar vindbaarheid, aanvraag en gebruik	18
4.3	Kader voor de vereenvoudiging van de regelingen	19
4.4	Verbetering van de inkomensregelingen in plateau 1	20
4.5	Uit te werken verbetering van de inkomensregelingen in plateau 2	23
5	De begroting	25

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

1 Inleiding

De gemeenteraad van Zwolle heeft bevordering van bestaanszekerheid hoog op haar prioriteitenlijst staan. Financiële bestaanszekerheid krijgt daarbij veel aandacht: de raad zet in op armoedebestrijding en wil ervoor zorgen dat inwoners met een laag inkomen, voldoende geld hebben om rond te komen en volwaardig mee te kunnen doen.

Om dit doel te realiseren, heeft de gemeente Zwolle inkomensregelingen voor inwoners met een laag inkomen. Deze zijn bedoelt om ervoor te zorgen dat deze inwoners voldoende geld hebben om tegenvallers op te vangen en om sociaal te kunnen participeren. Deze regelingen vormen een aanvulling op het inkomen van inwoners uit werk of een uitkering.

Belangrijk is dat inwoners de inkomensregelingen ook daadwerkelijk aanvragen. Dat doet niet iedereen die wel recht heeft op de inkomensregelingen. Onderzoek wijst uit dat inwoners daar uiteenlopende redenen voor hebben. Een deel van die redenen heeft direct te maken met het aantal inkomensregelingen landelijk en in een gemeente en hoe de regelingen zijn ingericht, een deel van de redenen heeft te maken met de toegang tot de regelingen. Wat betreft de toegang tot de regelingen, vinden inwoners de voorwaarden van de regelingen ingewikkeld, vinden het lastig onderscheid te maken tussen verschillende regelingen en kunnen daarom moeilijk inschatten waar zij recht op hebben of wat zij moeten doen om gebruik te maken van een regeling. Redenen die te maken hebben met de toegang tot de regelingen gaan over de bekendheid van regelingen, het aanvraagproces en de bewijslast bij gebruik van de regelingen.

De gemeenteraad van Zwolle wil de lokale inkomensregelingen toegankelijker maken, vereenvoudigen en het aantal verminderen. Om deze opdracht uit te voeren, heeft het college interventies geformuleerd die de toegang tot de inkomensregelingen verbeteren en de inkomensregelingen zelf eenvoudiger maken. In deze toelichting komen aan de orde de interventies die op korte termijn kunnen worden ingevoerd, welke uitgewerkt gaan worden ter besluitvorming op de middellange termijn en wat het lange termijn perspectief is.

De opbouw van deze toelichting is als volgt:

In hoofdstuk 2 geeft een algemene toelichting op de voorgenomen interventies, de kaders en randvoorwaarden voor de interventies, de conclusies uit onderzoek die de basis zijn voor de interventies en, tot slot, de fasering van de interventies in 3 plateaus. Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de interventies in onze dienstverlening die de toegang tot en het gebruik van de regelingen moeten verbeteren. Hoofdstuk 4 licht de maatregelen toe in de inkomensregelingen zelf. Deze toelichting wordt afgesloten met een begroting van de maatregelen in hoofdstuk 5.

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

2 Algemene toelichting: verbetering voor 2024 - 2027

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de kaders en de onderbouwing gegeven van de voorstellen voor verbeteringen in de toegang en de vereenvoudiging van de inkomensregelingen. Achtereenvolgens worden de beleidskaders, de uitkomsten uit onderzoek en de randvoorwaarden voor haalbare interventies toegelicht. Daarna volgt een toelichting op de fasering van de ontwikkeling, implementatie en uitvoering van kansrijke interventies. Het hoofdstuk eindigt met een globale beschrijving van de interventies die, op basis van de huidige inzichten, het meest effectief en kansrijk lijken in de verschillende fases.

2.2 Beleidskader voor verbeteringen

Naast rijksbeleid en wet en regelgeving, heeft Zwolle ook eigen beleid dat het kader is voor de wijze waarop wij onze inkomensregelingen en onze dienstverlening inrichten. Hieronder gaan wij in op de belangrijkste voor ons doel, de Koers Sociaal Domein, beleid op financiële bestaanszekerheid en de uitgangspunten voor de vereenvoudiging van de inkomensregelingen. Tot slot gaan wij in op onze beleidsambitie voor realisatie van vereenvoudiging van de inkomensregelingen en de verbetering van de toegang.

De Koers Sociaal Domein als beleidskader voor al ons werk in sociaal domein

De gemeenteraad heeft recent de Koers Sociaal Domein vastgesteld. Deze geeft richting aan al ons beleid binnen het Sociaal Domein, ook ons beleid voor inwoners met een laag inkomen. Belangrijke beweging die de gemeente wil maken met de Koers is om inwoners te ondersteunen bij het vinden van hulp bij problemen die vooral binnen eigen kring zijn op te lossen.

Daarom moeten we inwoners ondersteunen bij het behouden van regie op hun eigen leven. Want zodra inwoners de regie verliezen, is de kans groot dat problemen uit de hand lopen, gaan stapelen en niet meer zelf, in eigen kring op te lossen zijn.

Financiële bestaanszekerheid als basis voor regie op eigen leven

Bestaanszekerheid is een essentiële basis voor eigen regie van mensen over hun leven. Daarom is het een centrale beleidsambitie van deze coalitie. Financiële bestaanszekerheid is een belangrijke factor in de bestaanszekerheid van inwoners: de zekerheid dat je iedere maand voldoende inkomen hebt om de rekeningen te betalen.

Er is inmiddels veel onderzoek dat uitwijst dat geldzorgen een enorme impact hebben op mensen: zij verliezen letterlijk het denkvermogen om vooruit te kijken en verstandige beslissingen te nemen over hun toekomst. Ook verliezen mensen in armoede het doenvermogen in actie te komen om hun problemen op te lossen omdat grote geldzorgen al hun energie kosten.

Volgens de commissie Sociaal Minimum heeft het Rijk de belangrijkste taak in de borging van financiële bestaanszekerheid door het voeren van inkomensbeleid dat die zekerheid borgt. De gemeente heeft de aanvullende taak om inwoners te ondersteunen

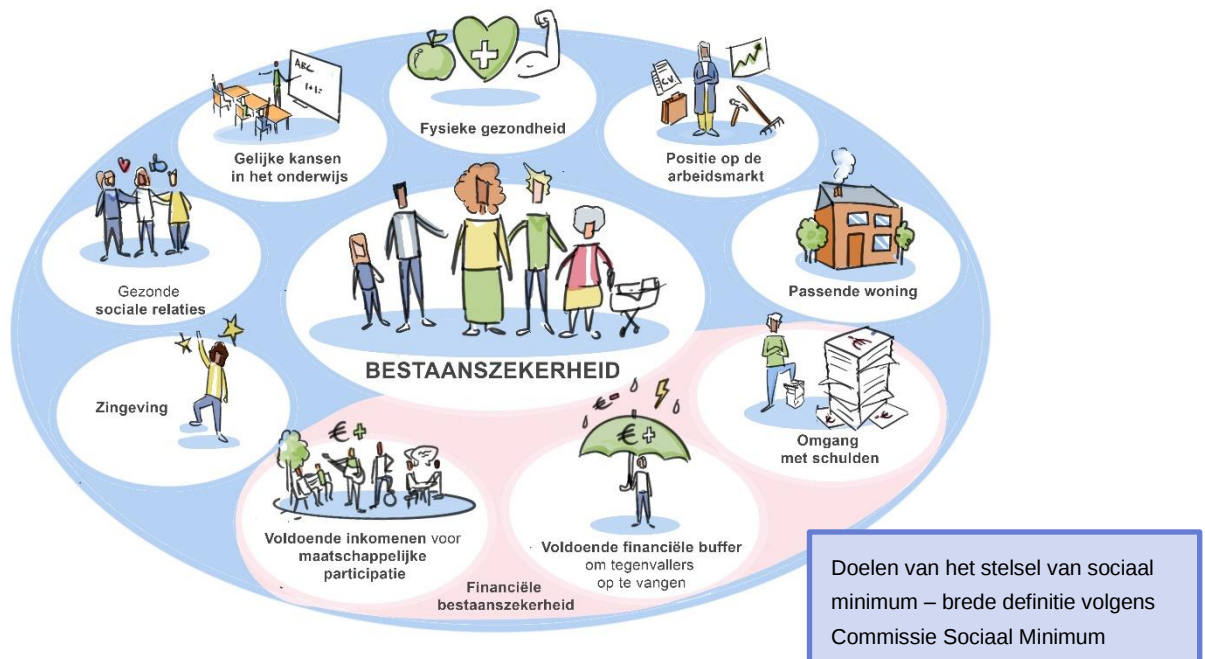
Datum

11 december 2024

Titel

Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

met inkomensregelingen die bijdragen aan maatschappelijke participatie en een financiële buffer om tegenvallers op te vangen.

De verbinding met arbeidsparticipatie

Recent heeft de raad de Visie op arbeidsmarkt en arbeidsmarktbeleid vastgesteld. Daarin heeft de raad vastgesteld dat betaalde arbeid een belangrijke pijler is voor duurzame bestaanszekerheid, regie op het eigen leven en het onderhouden van een sociaal netwerk. Om behoud of het weer instromen in betaalde arbeid te bevorderen, zullen interventies gericht op het gebruik van onze inkomensregelingen, daar waar mogelijk, worden gekoppeld aan de aanpak voor begeleiding naar werk van inwoners die bijstand ontvangen.

De uitgangspunten voor verbetering en vereenvoudiging

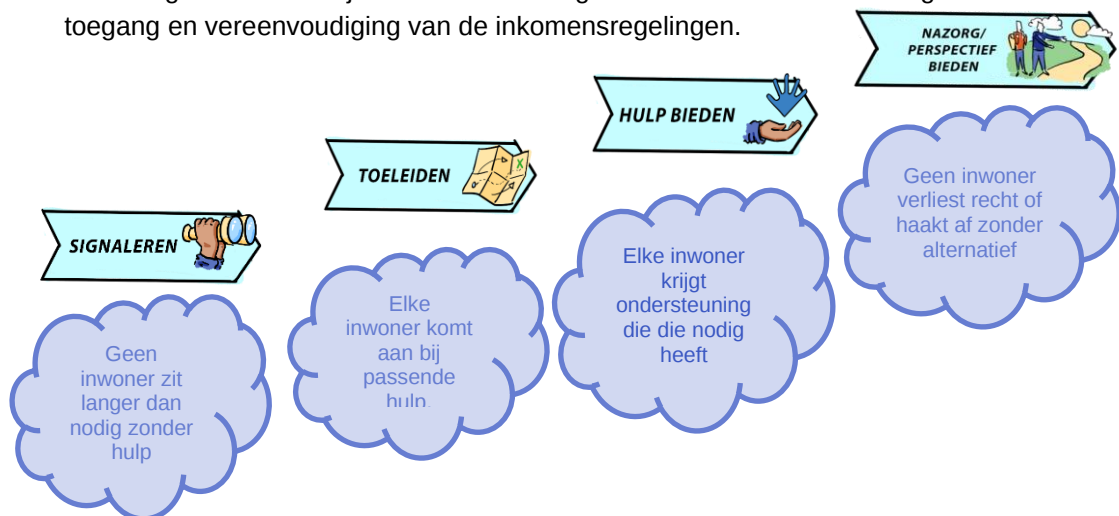
Op 14 oktober heeft de gemeenteraad [de uitgangspunten](#) vastgesteld voor de vereenvoudiging van de inkomensregelingen. In deze uitgangspunten komen het beleid vastgelegd in de Koers Sociaal Domein, de Menselijke Maat, over de sociale basis en bestaand beleid op financiële bestaanszekerheid bij elkaar. De uitgangspunten vormen het kader van onze voorstellen. De uitgangspunten zijn:

1. Bestaanszekerheid, kansengelijkheid en goede gezondheid blijvende leidende kaders voor de vereenvoudiging van de inkomensregelingen. We blijven daarom speciale regelingen houden voor meer kwetsbare inwoners zoals kinderen en inwoners met een beperking of een chronische ziekte.

2. Voldoende inkomen om rond te komen is één van de pijlers van bestaanszekerheid. Daarom willen wij dat zoveel mogelijk inwoners met recht op de regelingen, deze ook gebruiken.
3. Onze gemeentelijke inkomensregelingen dragen bij aan sociale participatie van inwoners en zorgen voor voldoende financiële buffers om tegenvallers op te vangen. Het Rijk is verantwoordelijk voor het algemeen inkomen. Wij houden vast aan deze rolverdeling tussen Rijk en gemeente.
4. Sociale participatie legt een basis voor kansengelijkheid. Wij vertrouwen erop dat inwoners daar zelf de juiste keuzes in maken. Wij sturen zelf zo min als wettelijk mogelijk op gebruiksdoelen.
5. De inwoner staat centraal: wij sluiten aan bij de situatie van de inwoner; wij werken vanuit vertrouwen en de menselijke maat. Daarom verlagen wij de bewijslast op inkomen en op bestedingsdoelen zo veel als de Participatiewet toestaat. Hiermee wordt het beleid ook op onderdelen doelmatiger.
6. Preventie en laagdrempelige hulp hebben prioriteit. Dat betekent:
 - a. Wij zijn actief op zoek naar inwoners die onze inkomensregelingen nodig hebben
 - b. Hulp is dichtbij, in de sociale basis, in de wijk, met begeleiding als nodig
 - c. Hulp is toegankelijk dus begrijpelijk, helder, via verschillende routes te benaderen en met hulp als nodig.
7. Onze professionals in de uitvoering en intermediairs en vrijwilligers in de sociale basis zijn cruciale partners bij bevordering van financiële bestaanszekerheid en kansengelijkheid. Wij zetten in op verdere verbetering en ondersteuning van hun inzet.

De ambitie van ons beleid op inkomensregelingen

Het voorgaande komt bij elkaar in een stevige ambitie voor de verbetering van de toegang en vereenvoudiging van de inkomensregelingen.

Datum 11 december 2024
 Titel Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
 inkomensregelingen

Deze ambitie is de focus voor de interventies die we voorbereiden en willen implementeren in de komende jaren.

2.3 Opgehaald uit de stad – de knelpunten en de oplossingen

Conclusies uit onderzoek – wat is effectief?

Om ervoor te zorgen dat onze voorstellen goed aansluiten bij onze inwoners en bij het doel van de voorstellen, hebben wij verschillende onderzoeken laten uitvoeren en zijn wij op verschillende momenten in gesprek gegaan met inwoners en partners in de stad. Omdat wij vooral in gesprek zijn gegaan met inwoners die de regelingen wel gebruiken, is ook gebruik gemaakt van een [rijks analyse naar niet-gebruikers van landelijke inkomensregelingen](#) en eventuele beleidsaanpassingen die deze inkomensregelingen toegankelijker zouden maken.

Hieronder beperken wij ons tot de conclusies van de verschillende gesprekken en onderzoeken. De rapportages van het onderzoek en de gesprekken in Zwolle zijn opgenomen in de bijlagen bij het raadsvoorstel. De raad heeft eerder de MER ontvangen.

- *De Minima Effect Rapportage van het NIBUD (MER 2024)* wijst uit dat onze inkomensregelingen voldoende aanvulling bieden op het hoofdinkomen van inwoners om rond te komen, een financiële buffer op te bouwen en deel te nemen in de samenleving. De regelingen dragen dus bij aan het doel waarvoor de gemeenteraad deze heeft ingesteld. Belangrijke voorwaarden daarvoor zijn overigens wel dat inwoners in de doelgroep de regelingen allemaal aanvragen en goed met geld kunnen omgaan.

Saldo per maand, inkomsten min uitgaven zonder Individuele Inkomenstoeslag (IIT)

Huishoudtype	100	110	120	130	140
Alleenstaande tot AOW-leeftijd	92	114	233	361	439
Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	351	387	487	588	648
Eenoudergezin met twee jonge kinderen	562	539	569	697	691
Eenoudergezin met twee oudere kinderen	362	364	483	611	517
Paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	108	163	280	358	384
Paar met twee oudere kinderen	201	254	372	450	275
Alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	52	74	203	331	323
Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	307	343	453	554	476

(bron: MER gemeente Zwolle 2024, blz. 24)

Datum

11 december 2024

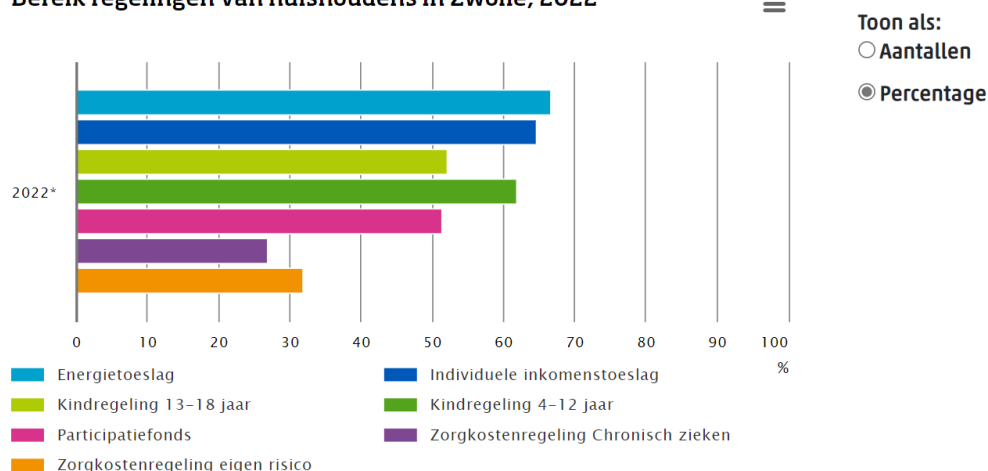
Titel

Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen**Saldo per maand inkomsten min uitgaven met Individuele Inkomenstoelage (IIT)**

Huishoudtype	100	110	120	130	140
Alleenstaande tot AOW-leeftijd	131	153	233	361	439
Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	351	387	487	588	648
Eenoudergezin met twee jonge kinderen	568	545	569	697	691
Eenoudergezin met twee oudere kinderen	368	370	483	611	517
Paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	163	218	280	358	384
Paar met twee oudere kinderen	256	309	372	450	275
Alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	91	113	203	331	323
Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	307	343	453	554	476

(bron: MER gemeente Zwolle 2024, blz. 29)

- Het CBS-onderzoek naar relatief bereik van onze inkomensregelingen, wijst uit dat het bereik van alle gemeentelijke regelingen kan verbeteren: we bereiken 27% (Zorgkostenregeling, deel voor chronisch zieken) tot 65 % van de inwoners (individuele inkomensstoelage) die recht hebben op een regeling.

Bereik regelingen van huishoudens in Zwolle, 2022*

- Het klantreisonderzoek laat zien dat inwoners die de gemeentelijke inkomensregelingen gebruiken, de regelingen en de hulp versnipperd vinden en eisen rond bewijslast het lastigst vinden.
- De rijks analyse van onderzoek naar niet-gebruik van landelijke inkomensregelingen, stelt dat het stelsel te complex is, vooral voor mensen die stress ervaren door het verlies van financiële bestaanszekerheid. Er is een complexe stapeling van regelingen, versnipperd over verschillende uitvoerende organisaties met te veel voorwaarden en te grote sancties op het maken van een fout.
- De Stadsdialogen raken aan al deze voorgaande conclusies. Hierin werd aangedrongen op het belang van financiële bestaanszekerheid en bestrijding van armoede, minder versnippering van regelingen en loketten, minder complexiteit van

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

voorwaarden, meer aandacht voor de verschillen tussen mensen in de regelingen en de dienstverlening. Daarnaast werd in de Stadsdialogen gewezen op de rol van partners in de stad: zij kunnen de hulp van de gemeente aanvullen.

De oplossingsrichtingen die uit alle gesprekken, onderzoeken en analyses komen zijn vrij eenduidig. Deze zijn, op hoofdlijnen:

1. Verminder het aantal regelingen
2. Verminder en verduidelijk het aantal voorwaarden en verplichtingen (zoals bewijslast)
3. Verminder de consequenties van onbedoelde fouten
4. Verminder het aantal loketten
5. Verbeter de dienstverlening door toepassing van de menselijke maat en proactieve dienstverlening.

Uitkomsten uit de brainstormsessies – veel verschillende ideeën

De onderzoeksuitkomsten, speciaal die uit het klantreisonderzoek, zijn gebruikt als input voor brainstormsessies. In de brainstormsessies is gesproken over oplossingen met experts binnen onze eigen organisatie, bij partners en met inwoners. Uiteindelijk heeft dat een groot aantal ideeën opgeleverd voor grotere en kleinere oplossingen.

2.4 Randvoorwaarden verbeteringen: effectief en haalbaar

Inleiding

Niet alle bedachte oplossingen zijn haalbaar. Daarom is er een selectie gemaakt. De selectie is gemaakt aan de hand van een aantal randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden worden hierna verder toegelicht. Een beschrijving van de geselecteerde interventies volgt in hoofdstuk 3 en 4.

Effectiviteit is prioriteit

Het spreekt vanzelf dat de effectiviteit van onze interventies de belangrijkste factor is bij het besluit om voorgestelde interventies uit te werken. Echter, of een interventie effectief is, ligt niet altijd voor de hand. Dit bleek uit de onderzoeken naar landelijke innovaties, onze klantreizen en de stadsdialogen. Omdat inwoners verschillen, kan een innovatie voor de ene inwoner een belangrijke verbetering zijn terwijl het voor een andere inwoner zaken juist lastiger maakt.

Deze les is ook geleerd uit de ervaring die wij hebben opgedaan met de digitalisering van onze dienstverlening. Dit leek de aanvraag voor veel inwoners immers een stuk eenvoudiger te maken: achter je eigen computer met een kop koffie op het moment dat het jou uitkomt. Inmiddels is heel duidelijk gebleken dat dit geldt voor een deel van onze inwoners maar lang niet voor allemaal.

Wij willen niet opnieuw in de valkuil stappen door effectiviteit van interventies te vooronderstellen zonder te testen of dat klopt. Daarom willen wij de tijd nemen om

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

kansrijke maar ingrijpende interventies goed te testen op gebruiksgemak voor verschillende groepen inwoners.

Een sprekend voorbeeld van een innovatie die wij willen testen voordat wij deze voorstellen, is het in één keer aanvragen van alle regelingen door middel van één formulier. Deze interventie lijkt zeer effectief om het bereik van onze regelingen te verhogen. De vooronderstelling is dat het voor een inwoner het makkelijkst is als die niet voor elke regeling, een apart formulier hoeft in te vullen waar, deels, dezelfde gegevens worden gevraagd. Toch is dat niet meteen waar. Want een formulier waarin inwoners alle gegevens moeten opgeven die nodig zijn om voor alle regelingen in aanmerking te komen, zou nu een heel lang en ingewikkeld formulier worden. Dit omdat de voorwaarden voor de verschillende regelingen (nu nog) verschillen. Het in één keer aanvragen in één formulier wordt gebruiksvriendelijker wanneer we verschillende regelingen kunnen samenvoegen.

Haalbaar = toelaatbaar * uitvoerbaar * betaalbaar * tijd

Wij willen zo snel als mogelijk zorgen dat inwoners die recht hebben op de regelingen, deze kunnen vinden en makkelijk kunnen aanvragen en gebruiken. Tegelijkertijd moet zorgvuldig worden bepaald wat juridisch en ethisch mag (toelaatbaar), wat kan (uitvoerbaar), wat het kost (betaalbaar) en hoeveel doorlooptijd er nodig is om één en ander uit te werken en te implementeren.

Ter illustratie weer het voorbeeld van het in één keer aanvragen van alle regelingen. Zoals gezegd wordt dit gebruiksvriendelijk als wij het aantal regelingen kunnen samenvoegen. Echter, op dit moment zijn onze informatiesystemen en onze organisatie ingericht op de verschillende inkomensregelingen. Verschillende regelingen worden zelfs buiten de gemeente uitgevoerd. Het vraagt daarom een ingrijpende verandering in de organisatie van de uitvoering van de regelingen en onze informatiesystemen wanneer wij regelingen gaan samenvoegen. Er moeten nieuwe (digitale) aanvraagformulieren komen; het (digitale) afhandelingsproces moet volledig worden herzien en de organisatie van de afhandeling moet ingrijpend worden aangepast, niet alleen binnen de gemeente maar ook bij andere organisaties. Zonder die aanpassingen is het in één keer aanvragen niet uitvoerbaar.

De uiteindelijke lijst van te ontwikkelen en te implementeren interventies is vervolgens opgesteld op basis van een inschatting van de haalbaarheid. Dit betreft interventies gericht op de verbetering van de toegang tot de inkomensregelingen en de inkomensregelingen zelf.

Bewaking haalbaarheid door ontwikkeling en implementatie in plateaus

Echter, om op tijd te bepalen of een interventie echt effectief én haalbaar is, heeft het college ervoor gekozen de ontwikkeling van de interventies gefaseerd te ontwikkelen in, wat wij nu noemen, plateaus. Wij noemen dit 'plateaus' omdat steeds wordt voortgebouwd op dat wat eerder is ontwikkeld en ingericht. Hieronder beschrijven wij de kaders voor de drie plateaus, gevolgd door een globale toelichting van de interventies

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

(verbetering in de toegang en vereenvoudiging van de regelingen) per plateau en, tot slot, de fasering van de plateaus met de verschillende beslismomenten voor de raad.

2.5 Inrichting van de plateaus

Het college wil een selectie van interventies ontwikkelen, implementeren en uitvoeren in drie plateaus. Hieronder volgt een toelichting op hoe de plateaus zijn ingericht, op de interventies van plateau 1 en 2 op hoofdlijnen en, tot slot, hoe de plateaus zijn gepland.

Inrichting plateaus

De plateaus zijn bepaald op basis van de ingeschatte kosten per interventie. Deze keuze is gemaakt omdat het college een goed beeld wil hebben van de effectiviteit van ingevoerde interventies voordat nieuwe interventies worden doorgevoerd. Ook wil het college controle hebben over de ontwikkeling van de kosten van de interventies én de verstrekking van de minimaregelingen. Dit zodat het college tijdig maatregelen kan nemen om de ontwikkeling van de kosten van de interventies en de minimaregelingen te kunnen beheersen. Ook biedt de fasering in plateaus het college de mogelijkheid de raad op tijd voorstellen te doen voor de dekking van verwachte kosten wanneer deze niet binnen de begroting passen.

	Investeringskosten*	Kosten structurele uitvoering**	Kosten verstrekkingen*** (open einde-regeling)
Plateau 1:	Binnen huidige begroting (Inclusief restbudget bestaanszekerheid)	Binnen huidige begroting of iets lager	Stijgend
Plateau 2:	Huidige begroting met extra incidentele investeringen.	Binnen huidige begroting of iets lager	Stijgend
Plateau 3:	Huidige begroting met extra incidentele investeringen.	Hoger door extra uitvoering en structurele innovatie capaciteit.	Stijgend

*investeringskosten = éénmalige kosten voor invoering van de verbetering

**structurele kosten = kosten voor de uitvoering van de verbeterde dienstverlening

*** kosten verstrekkingen = kosten door uitkering aan de inwoners

Plateau 1 bevat daarom interventies waarvan nu duidelijk is dat die kunnen worden geïmplementeerd en uitgevoerd binnen de huidige organisatie en informatiesystemen én binnen de huidige begroting. De éénmalige kosten voor de implementatie van deze interventies worden namelijk betaald uit het restbudget van de opgave Bestaanszekerheid. De haalbaarheid en effectiviteit van de interventies zijn ook al getoetst.

Plateau 2 bevat interventies die haalbaar lijken, maar waarvan nu wordt verwacht dat deze wel ingrijpende aanpassingen vragen in de gemeentelijke organisatie en informatiesystemen. Daarom vragen deze interventies, zo wordt verwacht, extra incidentele investeringen waarvoor geen budget is gereserveerd in de huidige

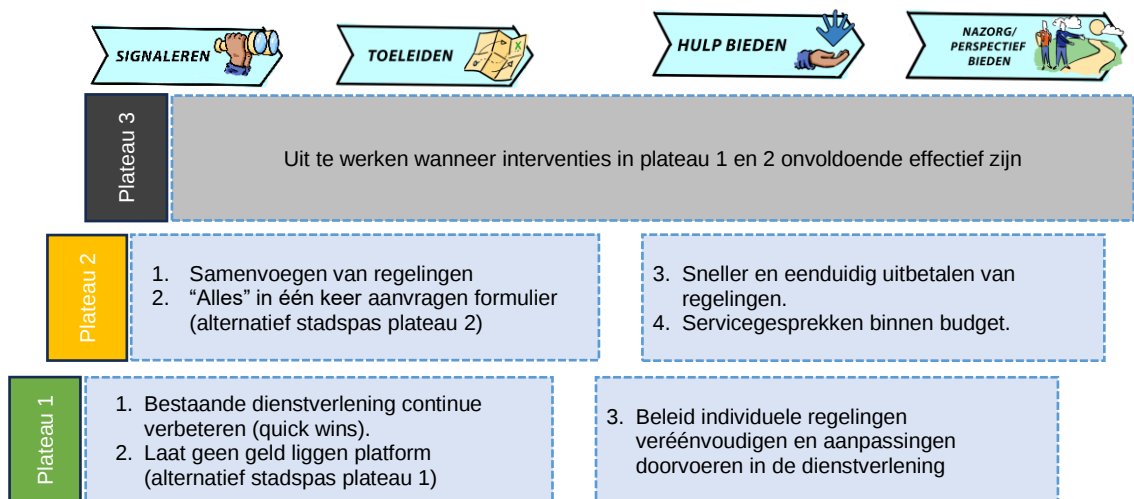
begroting. De interventies zullen, volgens verwachting, geen extra structurele uitvoeringskosten tot gevolg hebben. Om er zeker van te zijn wat het effect van deze interventies is op het bereik van onze inkomensregelingen en de begroting voordat extra kosten worden gemaakt voor de implementatie, wil het college de tijd nemen om deze interventies te ontwikkelen en te onderzoeken op hun impact.

Plateau 3 zal interventies bevatten die over enkele jaren haalbaar lijken omdat huidige wettelijke en systeembeperkingen dan waarschijnlijk zijn weggenomen. Deze interventies worden pas uitgewerkt wanneer blijkt dat de maatregelen genomen in plateau 1 en 2 onvoldoende effectief zijn.

Overigens zullen de kosten voor de verstrekking van inkomensregelingen stijgen in alle plateaus, wanneer de doorgevoerde verbeteringen effectief zijn en de omstandigheden van onze inwoners verder niet veranderen bijvoorbeeld door Rijksbeleid. Immers, meer inwoners gaan gebruik maken van de inkomensregelingen.

Interventies per plateau, een overzicht

Hieronder volgt een overzicht van de interventies per plateau met een globale omschrijving. De interventies in plateau 1 en 2 worden meer gedetailleerd beschreven in de hierop volgende hoofdstukken.

De interventies in plateau 1 richten zich op verbeteringen die relatief snel binnen het beschikbare investeringsbudget kunnen worden doorgevoerd. Het gaat in ieder geval om een continue verbeteren door het formuleren en implementeren van quick wins in de lopende processen van de dienstverlening. Daarnaast gaat het om drie interventies die belangrijke hindernissen voor gebruik moeten wegnemen. Dit zijn de bekendheid van de inkomensregelingen, de versnippering van hulpaanbod en de problemen die inwoners hebben met bewijsvoering voor het gebruik van de inkomensregelingen.

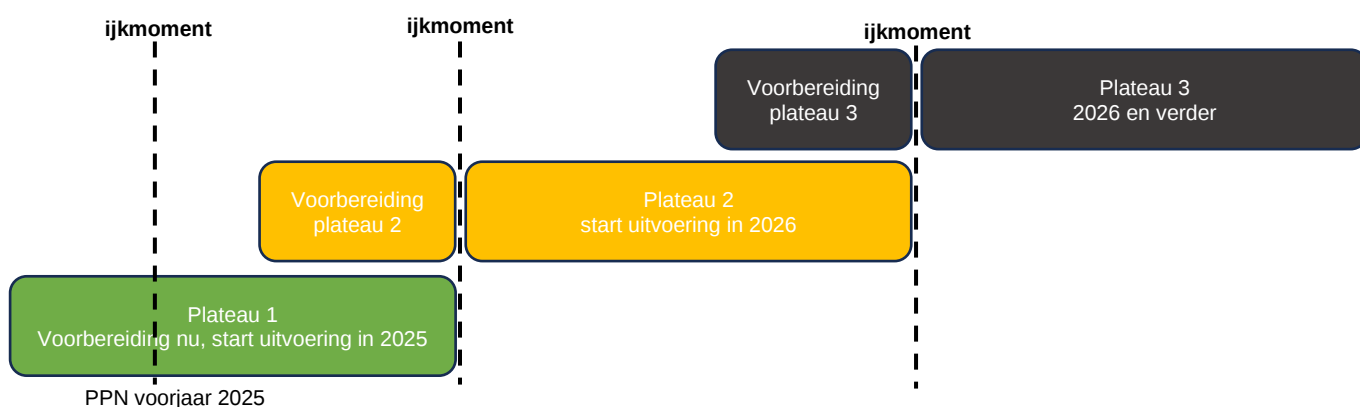
Datum 11 december 2024
Titel Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

De interventies in plateau 1 zijn relatief snel te implementeren omdat:

1. De implementatie van het Platform laat worden gefinancierd met het restbudget uit de opgave Bestaanszekerheid zoals de raad heeft besloten op 14 oktober 2024.
2. De voorgestelde vereenvoudiging binnen de huidige de inkomensregelingen geen ingrijpende aanpassingen vragen in de organisatie of onze informatiesystemen en kunnen worden uitgevoerd binnen de beschikbare capaciteit. Dat laatste betekent dat uitvoering van deze interventies geen extra structurele uitvoeringskosten vragen.

Fasering plateaus

Om ervoor te zorgen dat het college de ontwikkeling van het gebruik van de regelingen en de daarmee gepaard gaande kosten goed kan monitoren, heeft het college de ontwikkeling en invoering van interventies gefaseerd in de toegelichte plateaus. In de fasering zijn een aantal ijkmomenten aangebracht om de effectiviteit van de interventies en de ontwikkeling van de kosten te beoordelen. Op een ijkmoment stelt het college vast wat de effectiviteit is van de ingezette interventies en hoe de kosten van de uitvoering en de verstrekking van de inkomensregelingen zich ontwikkelen. Het college zal de raad hierover informeren en doet voorstellen voor vervolg.

Het eerste ijkmoment zal zijn bij de perspectiefnota (PPN) in het voorjaar 2025. Op dat moment zal het college de raad informeren over de verwachte kostenontwikkeling van het minimabeleid in relatie tot de voorgenomen interventies.

Datum 11 december 2024
Titel Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

3 **Interventies voor verbeteren toegang (plateau 1 en 2)**

Hieronder volgt een toelichting van de interventies in plateau 1 en 2, die de vindbaarheid van de inkomensregelingen en hulp bij het aanvragen verder moeten verbeteren en interventies in de toegang die het aanvragen makkelijker moeten maken. In hoofdstuk 4 wordt toegelicht hoe de Zwolse inkomensregelingen zelf worden vereenvoudigd.

3.1 **Interventies die uitgevoerd worden in plateau 1**

Interventies in plateau 1 voor verbetering van de toegang tot de inkomensregelingen, kunnen worden geïmplementeerd binnen de huidige organisatie en systemen én met het beschikbare restantbudget uit de opgave Bestaanszekerheid.

Bestaande dienstverlening continue verbeteren (Quick Wins)

In 2024 is gestart met continue verbeteren van de bestaande dienstverlening rond inkomensregelingen. Dit doen we aan de hand van de Quick Wins die eerder gedeeld zijn met uw Raad. In bijlage 9 bij het raadsvoorstel vindt u een overzicht en status van deze Quick Wins.

Focus op de verbetering van de online dienstverlening

Waar in 2024 de focus lag op het verbeteren van de fysieke dienstverlening rond inkomensregelingen zal daarbij in 2025 aandacht komen voor het verbeteren van de online dienstverlening. Per regeling zal de online dienstverlening tegen het licht gehouden worden en worden verbeteringen doorgevoerd. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de kennis van het versimpelteam van de gemeente Zwolle en adviezen uit het klantreisonderzoek.

De verbeteringen zullen zich beperken tot wat technisch mogelijk is binnen de huidige dienstverleningssystemen. Het uitbreiden of vervangen van deze systemen is dus niet in scope van deze interventie.

Inzet sociale media

Er wordt al gebruik gemaakt van sociale media voor het informeren van inwoners over inkomensregelingen. We gaan kijken hoe dit kanaal nog effectiever ingezet kan worden voor het verhogen van de bekendheid van inkomensregelingen.

Jaarlijks monitoren

Naast rapportages en onderzoeken op basis van onze eigen data zullen er gedurende de looptijd van het project jaarlijks twee onderzoeken uitgezet worden. Namelijk een Minimaffectrapportage (MER 2024) van het NIBUD en een Armoedescan van het CBS waarin het relatieve bereik van onze inkomensregelingen onderzocht wordt.

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

Laat Geen Geld Liggen-platform

In 2025 starten we met het ontwikkelen van het "Laat Geen Geld Liggen"-platform. Hiermee verbeteren we de bekendheid van en toegang tot inkomensregelingen voor Zwollenaren met een laag inkomen. Daarmee verwachten we meer Zwollenaren te bereiken die nu geen gebruik maken van de regelingen, maar daar wel voor in aanmerking komen. Het platform richt zich op het sneller signaleren van hulpvragen en ondersteunt het eenvoudig toeleiden naar passende hulp. Dit wordt bereikt door:

- De Laat Geen Geld Liggen-gids te updaten en de verspreiding van deze gids te intensiveren.
- Fysiek aanwezig te zijn bij evenementen in de wijken en daar laagdrempelige hulp en informatie bieden.
- De (door)ontwikkeling van een meertalige website over de regelingen met daarbij een overzicht of verwijzingen naar overzichten van beschikbare initiatieven/hulp in Zwolle voor huishoudens met een laag inkomen.
- Te experimenteren met laagdrempelige WhatsApp-dienstverlening. Specifiek kijken we hier naar de inzet van spraakberichten voor inwoners die laaggeletterd zijn.

Onze intermediairs en vrijwilligers in de sociale basis zijn cruciale partners bij bevordering van financiële bestaanszekerheid. Het succes van het platform zit hem er in dat deze organisaties het platform kunnen gebruiken om hun klanten/doelgroepen snel toe te leiden naar passende hulp. We zien dit nu al gebeuren met de gids en de insteek is om dit effect te vergroten.

Het Laat Geen Geld Liggen-platform wordt gefinancierd uit incidentele middelen en heeft een looptijd van 3 jaar inclusief het ontwikkelen en opbouwen ervan. De activiteiten en effecten van het platform worden jaarlijks geëvalueerd. Na drie jaar wordt op basis van deze evaluaties opnieuw een voorstel gedaan aan uw Raad voor het continueren of in andere vorm doorzetten van het Laat Geen Geld Liggen-platform.

3.2 Interventies die voorbereid worden voor plateau 2

Tijdens het uitvoeren van plateau 1 zullen de interventies ter verbetering van de toegang, voor plateau 2 worden uitgewerkt in voorstellen aan de raad. De interventies die uitgewerkt zullen worden staan hieronder beschreven. Bij de interventies voor plateau 2 gaan we ervan uit dat implementatie en uitvoering van de interventies een extra investeringsbudget zullen vragen. Verwachting is dat deze niet zullen leiden tot een verhoging van de structurele kosten voor de uitvoering.

“Alles” in één keer aanvragen

Een veel gehoorde wens in de Raad en de stad is de mogelijkheid om in één keer alles aan te kunnen vragen waar je recht op hebt. Dit is een logische functionaliteit omdat via deze weg iemand die voor één regeling komt ook alle andere regeling kan aanvragen waar die recht op heeft.

Datum

11 december 2024

Titel

Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

Er zal een voorstel gemaakt worden voor het realiseren van een digitaal formulier waarmee alle inkomensregelingen in één keer aangevraagd kunnen worden. Bij het maken van het voorstel zullen de volgende vragen beantwoord moeten worden:

1. Welke regelingen zouden aangevraagd moeten kunnen worden met dit formulier? Alle regeling aanvragen is namelijk niet altijd logisch bijvoorbeeld in het geval van de sociale lening.
2. Is het “alles” in één keer aanvragen formulier daadwerkelijk gebruiksvriendelijker en effectief, uitgaande van de huidige set aan inkomensregelingen en als deze worden samengevoegd?
3. Kan het formulier gerealiseerd worden in de beschikbare IV systemen van de Gemeente Zwolle?
4. Zijn er organisatorische aanpassingen nodig en zo ja welke, voor het verwerken van de aanvragen uit dit formulier?

Sneller een eenduidig uitbetalen van regelingen

We werken een voorstel uit voor het sneller en éénduidiger uitbetalen van regelingen.

Uit het klantreisonderzoek blijkt dat bij sommige regelingen inwoners voor hun gevoel soms lang moeten wachten op het geld. Omdat we weten dat mensen afhankelijk zijn van het geld uit de regelingen willen we kijken hoe we de maximale betaaltermijn van de inkomensregelingen kunnen inkorten.

Ook blijkt uit hetzelfde onderzoek dat als er geld gestort wordt op de rekening het niet direct duidelijk is op het afschrift voor welke regeling dit is. Hierdoor ontstaat verwarring over of het geld voor een regeling wel ontvangen is en waaraan je het kan/mag besteden. Dit speelt met name bij inwoners die gebruik maken van verschillende regelingen.

Servicegesprekken (binnen budget)

We onderzoeken en werken een voorstel uit voor het inzetten van servicegesprekken gericht op de doelgroepen die het meest kwetsbaar zijn en hoge bedragen ontvangen van de gemeente Zwolle. Harde randvoorwaarde hierbij is dat servicegesprekken alleen kunnen worden ingevoerd, wanneer voldoende uitvoeringscapaciteit beschikbaar is door met de andere maatregelen, behaalde efficiency. We zien namelijk dat door de combinatie van de in dit voorstel genoemde interventies het aantal contactmomenten met inwoners zal afnemen. Hierdoor verminderd ook het aantal momenten waarop een medewerker maatwerk kan leveren en kan adviseren over het brede aanbod aan hulp in Zwolle. Ook neemt het aantal momenten af waarop een medewerker kan controleren of de bij de gemeente bekende gegevens nog kloppen in relatie tot de daadwerkelijk leefsituatie. Naast de standaard (vaak geautomatiseerde) controles zien we servicegesprekken als aanvullende maatregel om te voorkomen dat juist de meest kwetsbare doelgroepen ontvangen bedragen moeten terugbetalen. Of er voldoende uitvoeringscapaciteit beschikbaar komt voor zinvolle servicegesprekken door maatregelen in plateau 1, is onderwerp van onderzoek in de voorbereiding van plateau 2.

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

4 Vereenvoudiging van de inkomensregelingen

4.1 Inleiding

Uit landelijk onderzoek en uit onderzoek en gesprekken met onze inwoners komt duidelijk naar voren dat de gemeente Zwolle niet alleen rond de bekendheid of de dienstverlening het nodig kan verbeteren. Ook de regelingen zelf kunnen worden verbeterd zodat het eenvoudiger wordt deze te vinden, aan te vragen en te gebruiken. In dit hoofdstuk wordt op die verbeteringen.

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de conclusies uit het klantreisonderzoek: wat vinden inwoners lastig aan onze regelingen. Vervolgens wordt een korte samenvatting gegeven hoe de uitgangspunten die de raad heeft vastgesteld, zijn vertaald naar mogelijke verbeteringen in de inkomensregelingen. Daarop wordt beschreven welke verbeteringen in de regelingen worden doorgevoerd om hindernissen in de regelingen zelf weg te nemen. Eerst worden de wijzigingen in plateau 1 toegelicht. Dit zijn wijzigingen die zonder ingrijpende aanpassingen van onze systemen en organisatie kunnen worden doorgevoerd. Vervolgens worden toegelicht de beoogde wijzigingen in plateau 2: deze moeten eerst worden voorbereid en getoetst op effectiviteit en haalbaarheid.

4.2 Conclusies uit onderzoek naar vindbaarheid, aanvraag en gebruik

Het klantreisonderzoek naar zes van de tien inkomensregelingen (bijlage 8 van het raadsvoorstel) heeft veel mogelijke verbeteringen opgeleverd. Als het gaat om voorwaarden in de regelingen zelf, noemen inwoners het volgende als het meest hinderlijk:

1. Zij vinden de hulp versnipperd en daarom moeilijk vindbaar: er zijn veel verschillende inkomensregelingen met uiteenlopende doelen en doelgroepen; een aantal inkomensregelingen moeten worden aangevraagd bij de gemeente, een aantal bij andere organisaties.
2. Zij vinden het verzamelen en aanleveren van bewijsstukken voor beoordeling van het recht op een regeling, lastig, een grote inspanning en een inbreuk op de privacy: voor beoordeling van het recht op een regeling moet een inwoner informatie aanleveren over diens netto inkomen en vermogen. Vooral wanneer inwoners verschillende soorten vermogen hebben (bijvoorbeeld een spaarrekening, een auto en cryptomunten) kan dit lastig zijn.
3. Zij vinden de bewijslast voor gebruik als verwarrend (wat mag wel met het geld, wat mag niet?), ingewikkeld (welke bonnetjes moet ik bewaren of inleveren?), arbeidsintensief (hoe zorg ik dat ik alle bonnetjes goed bewaar?) en als weinig zinvol (Wordt dit echt gecontroleerd?).
4. Zij vinden het lastig dat sommige regelingen op een vast moment moeten worden aangevraagd terwijl andere regelingen het hele jaar door kunnen worden aangevraagd: 12 maanden na de vorige aanvraag; na declaratie van de kosten; voor het maken van de kosten.

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

5. Zij vinden het lastig dat regelingen op verschillende momenten worden uitbetaald en niet altijd duidelijk is vanuit welke regeling geld is gestort: betalingen gebeuren soms één keer per jaar, soms twee keer per jaar, soms na bewijsvoering; bedragen worden gestort zonder dat erbij staat vanuit welke regelingen het geld wordt verstrekt.

Om het voor inwoners eenvoudiger te maken de regelingen aan te vragen en te gebruiken, is het wegnemen van deze hindernissen de focus voor de aanpassing van voorwaarden in de regelingen.

4.3 Kader voor de vereenvoudiging van de regelingen

Voor de vereenvoudiging van de regelingen zijn drie kaders gehanteerd. Deze zijn:

1. De wettelijke normen vastgelegd in de Participatiewet.
2. De uitgangspunten voor verbetering van de toegang en vereenvoudiging van de regelingen zoals vastgesteld door de raad op 14 oktober 2024.

De vastgestelde uitgangspunten betekenen het volgende voor de vereenvoudiging van de regelingen. Waar van toepassing, wordt toegelicht of de Participatiewet beperkingen oplegt voor de vereenvoudiging.

- *De taakverdeling tussen Rijk en gemeente Zwolle blijft volgens het onderscheid gehanteerd door de commissie Sociaal Minimum:* dit betekent dat het Rijk verantwoordelijk is voor de hoogte van het basis inkomen. De gemeente Zwolle is verantwoordelijk voor aanvulling voor een financiële buffer en sociale participatie. Daarom zal er niet naar worden gestreefd de regelingen samen te voegen naar één regeling die een algemene aanvulling wordt op het inkomen van inwoners met een laag inkomen.
- *Omdat bestaanszekerheid, kansengelijkheid en een goede gezondheid de centrale beleidsdoelen zijn, blijven inkomensregelingen voor verschillende doelgroepen,* afhankelijk van de uitkomsten van de Minimaffectrapportage van het NIBUD. Wij onderscheiden (1) alle inwoners met een laag inkomen, (2) inwoners met een chronische ziekte of een beperking en (3) gezinnen met kinderen. Dit onderscheid blijft omdat deze groepen verschillende inkomensbehoeften hebben op het terrein van een financiële buffer en sociale participatie. Deze doelgroepen blijven dan ook terugkomen in de aanpassingen in plateau 1 en 2. Ook houden we vast aan de verschillende inkomensniveaus per doelgroep en de bedragen per type huishouden.
- *De gemeente Zwolle werkt op basis van vertrouwen en naar de menselijke maat:* De gemeente Zwolle gaat ervan uit dat inwoners het goede doen. Daarmee is beleid om specifieke gebruiksdoelen uit de regelingen te schrappen zodat inwoners zelf kunnen bepalen welke activiteiten behoren tot het doel van de regeling. Hiermee nemen wij een belangrijk deel van de onzekerheid weg over juist gebruik van de regelingen. Ook is het mogelijk bewijslast op gebruik te minimaliseren: inwoners hoeven niet langer aan te tonen dat zij het geld hebben

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

gebruikt voor de doelen van de regeling. Inwoners worden overige nog wel geïnformeerd waarvoor de regeling is bedoeld die zij ontvangen.

Voor het aantonen van het recht op regelingen bij aanvraag, stellen wij een ondergrens vast. Inwoners met een regelmatig inkomen, moeten aantonen wat hun inkomen is in de maand voorafgaand aan de maand van de aanvraag. Inwoners met een wisselend inkomen moeten dat doen over de drie maanden voorafgaand aan de maand van de aanvraag.

Voor de regelingen verankerd in de Participatiewet, stelt de wet een ondergrens voor bewijsvoering die wij moeten aanhouden. Dit geldt voor de individuele inkomenstoelage waarvoor inwoners moeten aantonen dat zij een laag inkomen hebben in de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag. Voor de Bijzondere Bijstand moeten inwoners blijven aantonen dat bijzondere bijstand nodig is voor het betalen van noodzakelijke kosten én dat zij zelf geen buffer hebben kunnen opbouwen om de kosten te betalen.

- *Preventie en laagdrempelige hulp hebben prioriteit:* de gemeente Zwolle gaat actief op zoek naar inwoners die onze regelingen nodig hebben. Daarom is het voorstel de regelingen ambtshalve te gaan verstrekken voor inwoners waarvan wij zelf kunnen vaststellen of de inwoner nog recht heeft op de regelingen. Op dit moment geldt dit alleen voor Zwolse inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen. Voor andere inwoners hebben wij geen toegang tot informatie over hun inkomen en vermogen en kunnen wij niet toetsen of zij nog steeds recht hebben op een regeling.

4.4 Verbetering van de inkomensregelingen in plateau 1

Inleiding

Onze voorstellen voor verbetering van de inkomensregelingen in plateau 1, zijn voorstellen binnen de huidige inkomensregelingen. Hiervoor kiest het college om snel belangrijke verbeteringen te kunnen doorvoeren. Binnen de huidige regelingen, passen wij (1) de bewijslast aan en (2) harmoniseren wij de termijnen voor de aanvraag en uitkering. Ook voeren wij voor alle regelingen die periodiek worden uitgekeerd (3) ambtshalve toekenning door. In de volgende paragraaf lichten wij deze verbeteringen verder toe.

Onze voorstellen in plateau 1, bevatten dus nog geen voorstel tot samenvoeging van de inkomensregelingen. Dit omdat onze huidige organisatie en systemen ingericht zijn op de huidige inkomensregelingen. Ingrijpende aanpassingen van de regelingen, zoals samenvoeging, vragen daarom een ingrijpende aanpassing van de uitvoeringsorganisatie en onze informatiesystemen. Deze zijn niet haalbaar op kortere termijn en binnen de huidige begroting. Een voorstel tot samenvoeging wordt wel uitgewerkt in plateau 2.

Datum

11 december 2024

Titel

Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

Verbeteringen in plateau 1

Hieronder lichten wij de voorgestelde verbeteringen. Per verbetering, lichten wij toe waarom wij voor deze verbetering hebben gekozen, voor welke inkomensregelingen de verbetering gaat gelden en voor welke inkomensregelingen niet.

1. Geen specifieke gebruiksdoelen en bewijslast op gebruiksdoelen

Op dit moment vragen wij in verschillende voorwaarden in de regelingen, dat inwoners aantonen waarvoor zij het geld (willen) gebruiken. Deze bewijslast willen wij tot het minimum terugbrengen. Hieronder lichten wij toe, per inkomensregeling waarvoor bewijslast op gebruik nu geldt, de huidige bewijslast en het voorstel voor aanpassing.

Regeling	Huidige bewijslast op gebruik	Voorstel aanpassing
<u>Participatiefonds</u>	Inwoners zijn verplicht betalingsbewijzen te bewaren van uitgave van de uitkering (artikel 7 Terugvordering) In de toelichting op de huidige verordening, worden de categorieën genoemd waaraan het geld mag worden uitgegeven. Deze zijn nu een bibliotheekabonnement, vervoerskosten voor sociale participatie, kosten van sportdeelname of een museumjaarkaart. Wanneer een inwoner ervoor kiest het geld aan een andere vorm van sociale participatie uit te geven, moet de inwoner deze keuze toelichten en motiveren.	Inwoners hoeven geen betalingsbewijzen te bewaren voor de besteding van het geld. Inwoners krijgen vrije keuze voor besteding en hoeven deze niet meer toe te lichten en te motiveren in het aanvraagformulier.
<u>Kindregeling</u>	De regeling wordt nu in twee delen uitgekeerd. (artikel 5). Voor het eerste deel moeten ouders betalingsbewijzen bewaren als bewijs voor het rechtmatig gebruik van het geld (artikel 7); het tweede deel ontvangen ouders na declaratie van het geld door het indienen van facturen en/of kassabonnen (artikel 6).	De regeling wordt in twee keer uitgekeerd. Inwoners hoeven het gebruik van de uitkering niet aan te tonen. Zij hoeven geen bonnetjes te bewaren of in te leveren. In de communicatie over de regeling en in de beschikking voor toekenning wordt wel uitgelegd waarvoor het geld bedoeld is.
<u>Zorgkostenregeling:</u> - vergoeding eigen risico - vergoeding voor hoge zorgkosten	Inwoners kunnen een vergoeding voor hoge zorgkosten en/of eigen risico aanvragen, wanneer zij meer dan € 120 hebben moeten uitgeven hieraan. (artikel 7). Wanneer aan het einde van het jaar blijkt dat een inwoner niet meer dan € 120 hebben uitgegeven, kan deze een aanvraag doen voor het bedrag dat de inwoner wel heeft uitgegeven tot het einde van het jaar erop. (artikel 7) De huidige verordening vereist dat inwoners documentatie bewaren waarmee zij kunnen aantonen welke onverzekerde zorgkosten zij hebben gemaakt. (artikel 8)	Inwoners met recht op een vergoeding voor hoge zorgkosten, namelijk inwoners met een chronische ziekte of beperking, krijgen de vergoeding hoge zorgkosten (€ 180) en de vergoeding voor het eigen risico (€ 240) uitgekeerd zonder bewijslast op gebruik. Overige inwoners moeten kunnen aantonen dat zij het eigen risico hebben gebruikt. Zij kunnen de vergoeding voor het eigen risico aanvragen, in het kalenderjaar na besteding. Dit zodat zij de vergoeding in één keer kunnen aanvragen met een afschrift van besteding, te ontvangen van de zorgkostenverzekeraar.

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

2. Eenduidige aanvraag- en uitkeringstermijnen

Om ervoor te zorgen dat inwoners weten wanneer zij de uitkering van een inkomensregeling kunnen verwachten, harmoniseren wij de aanvraag- en uitkeringstermijnen. Deze worden:

1. Na aanvraag: uitkering na ontvangst van beschikking
2. Na ambtshalve toekenning: jaarlijks, in januari

Er zijn twee inkomensregelingen waarvoor wij een uitzondering willen maken, namelijk de individuele inkomenstoeslag en de Kindregeling:

- De uitkeringstermijn voor de individuele inkomensregeling is vastgelegd in de Participatiewet: deze mag niet vaker dan om de 12 maanden worden uitgekeerd. Wij blijven hierin de wet volgen. Wel passen wij de aanvraagtermijn aan. Op dit moment kan de individuele inkomenstoeslag niet eerder opnieuw worden aangevraagd, dan 12 maanden na de vorige aanvraag. Deze bepaling wijzigen wij. Inwoners kunnen de herhaalde aanvraag doen zonder beperking door de termijn.
- Wij stellen voor de Kindregeling niet per jaar maar per half jaar uit te keren: in januari en in juli. Door de betaling op deze wijze te spreiden, willen wij borgen dat ouders de middelen kunnen inzetten voor schoolkosten bij begin van het schooljaar na de Zomervakantie. Dit is in lijn met de bedoeling van de Kindregeling.

3. Ambtshalve uitkeren

Het college stelt voor inkomensregelingen ambtshalve uit te keren voor inwoners met een bijstandsuitkering die een regeling de eerste keer zelf hebben aangevraagd. Een toelichting:

Ambtshalve uitkeren betekent dat een inwoner een uitkering ontvangt zonder eigen aanvraag. Er wordt 'ambtshalve' bepaald dat de inwoner recht heeft op de inkomensregeling. Ambtshalve uitkeren betekent voor inwoners dat zij de inkomensregeling waarop zij recht hebben, ontvangen zonder dat zij deze jaar na jaar hoeven aan te vragen en steeds opnieuw hoeven te bewijzen dat zij recht hebben op de inkomensregelingen ook wanneer er niets is veranderd in hun omstandigheden. Zij ontvangen de regeling tot dat zij geen recht meer hebben op de regeling. Dit biedt de inwoner meer financiële zekerheid.

Maar ambtshalve uitkeren kan financiële zekerheid ook teniet doen. Dit gebeurt wanneer een inwoner een uitkering blijft ontvangen wanneer deze eigenlijk geen recht meer heeft op de inkomensregeling. In zo'n situatie, vordert de gemeente het ten onrechte ontvangen geld terug met alle gevolgen van dien.

Deze situatie kan ontstaan wanneer de ambtelijk toetser geen toegang heeft tot de juiste informatie om vast te stellen of de inwoner nog recht heeft op de

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

inkomensregeling, bijvoorbeeld omdat een inwoner de wijzigingen in diens situatie niet op tijd heeft doorgegeven.

Omdat ambtshalve uitkeren kan leiden tot terugvordering en dus minder financiële zekerheid voor inwoners, wil het college de ambtshalve uitkering beperken tot inwoners met een bijstandsuitkering. Voor deze inwoners wordt namelijk jaarlijks vastgesteld of er nog recht is op bijstand en, daarmee, op de andere inkomensregelingen.

Het college stelt ook voor het ambtshalve uitkeren in plateau 1, te beperken tot die inkomensregelingen die een inwoner (met een bijstandsuitkering) al een keer zelf heeft aangevraagd. Na deze aanvraag, ontvangt de inwoner de inkomensregeling ambtshalve. Wij stellen dit laatste voor omdat onze huidige informatiesystemen het nog niet mogelijk maken, een inkomensregeling uit te keren zonder dat die één keer is aangevraagd. Het is namelijk nog niet mogelijk het recht op de ene regeling automatisch te verbinden met een geautomatiseerde aanvraag voor een andere regeling. Er is op dit moment ook geen uitvoeringscapaciteit voor een handmatige verbinding van het recht op de ene regeling met een aanvraag voor de andere regeling. Deze aanpak past daarom niet binnen de kaders voor plateau 1.

Uitzondering op dit voorstel is en blijft de ambtshalve verstrekking van de Ziektekostenregeling, vergoeding hoge zorgkosten voor inwoners met een chronische ziekte of een beperking: de gemeenteraad heeft in 2022 besloten dat deze inwoners deze specifieke uitkering maximaal vijf jaar ambtshalve verstrekt krijgen na de eerste aanvraag. Inwoners met recht op deze ambtshalve verstrekte uitkering, houden ook de inlichtingenplicht met mogelijkheid tot terugvordering omdat er geen andere manier is om te toetsen of iemand nog recht heeft op de regeling. Dit wil zeggen dat zij verplicht zijn aan de gemeente door te geven wanneer zij geen recht meer hebben op de regeling.

4.5 Uit te werken verbetering van de inkomensregelingen in plateau 2

Tegelijkertijd met de invoering van de wijzigingen in de regelingen in plateau 1, werken wij een voorstel uit voor samenvoeging van de inkomensregelingen. Dit omdat inwoners nu te maken hebben met een versnippering van inkomensregelingen met verschillende voorwaarden die zij bij verschillende loketten moeten aanvragen.

Door regelingen samen te voegen tot een beperkt aantal, kunnen wij een aantal verbeteringen realiseren:

- Regelingen zijn makkelijker te vinden en aan te vragen zodat meer inwoners gebruik gaan maken van de regelingen.
- De voorwaarden voor recht op een regeling, de te ontvangen bedragen en de aanvraag- en uitkeringstermijnen zijn eenduidiger, beter te begrijpen en daarom beter te overzien. Dit draagt bij aan meer financiële bestaanszekerheid onder inwoners die de regelingen moeten gebruiken.

Datum	11 december 2024
Titel	Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging inkomensregelingen

Wij willen een samenvoeging uitwerken van de huidige inkomensvoorzieningen naar vijf regelingen: één inkomensregeling per doelgroep (alle inwoners, inwoners met een chronische ziekte of beperking, inwoners met kinderen), één vangnetregeling en, tot slot, de kwijtschelding gemeentebelastingen. Een toelichting:

Een samenvoeging van de huidige voorzieningen naar de drie doelgroepen van ons minimabeleid, zou er als volgt kunnen uitzien:

1. Eén inkomensregeling voor alle inwoners met een laag inkomen voor sociale participatie, voor kosten van het eigen risico voor zorgkosten en, na drie jaar een laag inkomen, de individuele inkomens toeslag voor het opbouwen van een financiële buffer;
2. Eén extra inkomensregeling voor inwoners met een chronische ziekte en een beperking voor sociale participatie, de kosten van het eigen risico en hoge zorgkosten en een financiële buffer bij het volgen van een studie (nu de studietoeslag);
3. Eén extra inkomensregeling voor gezinnen met kinderen voor sociale participatie waaronder onderwijs, culturele en sportieve activiteiten inclusief zwembad.

Naast deze drie doelgroepregelingen, onderzoeken wij de mogelijkheid tot één vangnetregeling waarin de bijzondere bijstand, de sociale lening en de regeling Warm Thuis zijn samengevoegd.

Tot slot, blijft de huidige kwijtschelding gemeentebelastingen een aparte regeling. Deze blijft ongewijzigd omdat deze wordt uitgevoerd door het GLBT en valt onder een heel ander wettelijk regime dan onze andere inkomensregelingen. Overigens zullen wij wel onderzoeken of wij afspraken kunnen maken met GLBT over uitwisseling van informatie over inwoners die kwijtschelding hebben gekregen. Dit zodat wij deze inwoners actief kunnen benaderen om hen te wijzen op andere inkomensregelingen. Op dit moment is de uitwisseling van deze gegevens nog niet mogelijk in verband met privacyregelgeving. Wij zullen onderzoeken of er methodes voor gegevensuitwisseling mogelijk zijn die wel voldoen aan de wet.

Datum 11 december 2024
Titel Toelichting bij raadsvoorstel vereenvoudiging
inkomensregelingen

5 De begroting

Zoals in de toelichting op het plateau-onderscheid is beschreven, de begroting van de plateaus bestaat uit drie componenten: (1) de éénmalige investeringskosten voor ontwikkeling en implementatie van de interventies in de toegang en vereenvoudiging van de inkomensregelingen, (2) extra structurele kosten voor de uitvoering van de interventies en (3) de extra kosten van de verstrekking van inkomensregelingen wanneer de interventies succesvol zijn en meer inwoners de inkomensregelingen gaan aanvragen. Hieronder worden de investeringskosten voor plateau 1 (gedekt door het restantbedrag uit de opgave Bestaanszekerheid).

Investeringskosten plateau 1

De werkzaamheden die binnen plateau 1 van het project worden uitgevoerd kunnen gerealiseerd worden binnen de huidige begroting. Een groot deel van de werkzaamheden zal gefinancierd worden uit het restant van het budget uit het Programma Bestaanszekerheid¹. De interventies binnen plateau 1 zorgen niet voor een structurele stijging van de uitvoeringskosten.

Als de interventies succesvol zijn is er wel een stijging te verwachten in de kosten voor de verstrekkingen. Zoals eerder aangegeven zullen de effecten van de interventies gemonitord worden, zo houdt het college zicht op de kostenontwikkeling op de verstrekkingen van inkomensregelingen. Ook kan het college de gemeenteraad tijdig voorstellen doen om deze kosten te beheersen en te dekken.

Begroting plateau 1

Incidenteel	2025	2026	2027	
Projectleiding/advies o.a. Implementatie aanpassingen beleid, voorbereiding plateau 2	€ 310.000	€ -	€ -	
Bestaande dienstverlening continue verbeteren	€ 31.000	€ 31.000	€ 31.000	
Ontwikkeling beheer Laat Geen Geld Ligger Platform	€ 121.656	€ 147.555	€ 147.555	
Prototype alles in één keer aanvragen formulier Voorbereiding plateau 2	€ 25.000	€ -	€ -	
Totaal scenario 1 en voorbereiding plateau 2	€ 487.656	€ 178.555	€ 178.555	€ 844.766

¹ [Document Zwolle - Raadsbrief Besteding middelen Bestaanszekerheid 2024 - iBabs Publieksporaal](#)